

APROBAT

În ședința Biroului permanent al
Camerei Deputaților

din data de 26.02.2007

Nr. 170

Parlamentul României Camera Deputaților

București, 20 februarie 2007
Nr. 58/2/240

INFORMARE

privind Conferința parlamentară cu tema
“Viitorul Politicii Europene de Securitate și Apărare (PESA)”
(Berlin, 6 și 7 februarie 2007)

În cadrul Președinției germane a UE/UEO, Adunarea Uniunii Europene Occidentale (AUEO) a organizat la Berlin, în perioada 4-7 februarie 2007, o conferință cu privire la *orientările viitoare ale politicii europene de securitate și apărare*. Conferința a avut loc la invitația domnului Norbert Lammert, Președintele Bundestag-ului, la Berlin, în hemiciclul Reichstag-ului.

Scopul aceste conferințe a fost acela de a propune inițiative concrete care să facă să progreseze securitatea și apărarea europeană în perspectiva reuniunii Consiliului European de la sfârșitul lunii martie 2007, ocazionată de aniversarea a 50 de ani de la semnarea Tratatului de la Roma.

Fiind vorba de o inițiativă majoră, menită să pună în evidență rolul Adunării UEO de forum interparlamentar unic în domeniul vital al securității și apărării europene, la conferință au fost invitați toți membrii Adunării, delegații ale parlamentelor naționale, respectiv, președinții și membri ai Comisiilor pentru apărare, politică externă și afaceri europene, și Parlamentului European, precum și reprezentanți ai guvernelor, industriei și mediilor academice, în total peste 400 de participanți.

La această acțiune a participat din partea delegației parlamentare române la AUEO doamnele deputat **Florina Ruxandra Jipa (PRM)**, președinta delegației,

Anca Petrescu (PRM), domnii deputati Nicolae Popa (PC), Cristian Silviu Buşoi (PNL) şi Dumitru Bentu (PSD), membri ai delegaţiei.

În zilele de 4 şi 5 februarie, au avut loc seminarii ale celor trei Grupuri politice care activează în cadrul Adunării UEO (Grupul federat al creştin-democraţilor şi democraţilor europeni, Grupul socialist şi Grupul liberal), care au dezbătut asupra poziţiilor grupurilor respective faţă de perspectivele PESA şi rolul parlamentelor naţionale în cadrul apărării europene, în particular, faţă de documentul propus spre adoptare: „**Mesajul de la Berlin** (adresat şefilor de stat şi de guvern din Uniunea Europeană cu privire la orientările viitoare ale politicii europene de securitate şi apărare, în perspectiva reuniunii Consiliului European din 25 martie 2007, ocazionată de cea de-a 50-a aniversare a Tratatului de la Roma)”.

Dezbaterile s-au desfăşurat **în cadrul a patru sesiuni** şi s-au axat pe: dezvoltări politice şi operaţionale ale PESA, achiziţiile de capacităţi şi rolul parlamentarilor naţionali în cadrul PESA. În cadrul acestor sesiuni, importante personalităţi europene au intervenit pentru a-şi prezenta opiniile cu privire la dezvoltările politice şi progresele în materie de capacităţi ale PESA.

Senatorul Francez Jean-Pierre Masseret, Preşedintele Adunării, a condamnat, în alocuţiunea de deschidere, regula unanimităţii care ne conduce la „cel mai mic numitor comun”. Domnia sa consideră că în materie de securitate şi apărare se pune efectiv „problema de încredere” între europeni: „trebuie să se accepte împărţirea sarcinilor şi dependenţa reciprocă între ţările europene”

Domnul Charles Goerens (Luxemburg), raportorul **primei sesiuni** privind „dezvoltările politice ale PESA” şi fost Preşedinte al Adunării, a constatat că „opiniile publice sunt mai avansate decât actorii politici în materie de PESA”. Doamna Claude-France Arnould a pus accentul pe necesitatea coordonării între pilonii UE. Pe viitor, obiectivul nu mai este neapărat lansarea unei „mari operaţiuni militare a UE” ci ar putea fi un „rol de susţinere a ONU şi a organizaţiilor regionale”.

Domnia sa consideră că trebuie menţinut şi dezvoltat dialogul cu Parlamentele, care trebuie să cunoască „cât mai devreme” parametrii unei operaţiuni planificate. Totodată, se pare că, între NATO şi UE, există o scară diferită de evaluare a stării relaţiilor lor. UE scoate în evidenţă buna cooperare UE/NATO în Bosnia şi Herţegovina sau Darfour şi se declară hotărâtă de a-şi dezvolta în continuare instrumentele civilo-militare de gestionare a crizelor, în timp ce NATO este axat pe marea provocare reprezentată de Afganistan şi se află în plină fază de „restructurare mintală”. La rândul său, domnul Zoltan Nagy, Şeful Secţiei afaceri NATO multilaterale şi regionale, a calificat relaţiile actuale între UE şi NATO drept „cooperare pacifică” şi nu de „căsătorie fericită”. A subliniat importanţa

asigurării unei coordonări între cele două organizații în problema Kosovo. Domnul Ottfried Nassauer (Centrul de informare cu privire la securitatea transatlantică, Berlin) consideră că o PESA mai performantă necesită o autonomie sporită în materie de luare a deciziilor, ceea ce implică mai mult decât Acordul „Berlin plus” (care permite accesul UE la mijloacele și capacitățile NATO). Totodată, s-a întrebat dacă UE a stabilizat suficient situația în Bosnia și Herțegovina pentru a-și reduce prezența în viitorul apropiat. John C. Hulman (cercetător american, Asociația germană pentru afaceri externe-DGAP) a ținut să-i asigure pe europeni că ei pot influența politica americană dacă sunt „mai prezenți și mai activi” și dacă „acționează împreună”.

Domnul Reinhard Silberberg (Secretar de stat pentru afaceri europene în MAE german, reprezentând Președinția germană a UE/UEO) a enunțat prioritățile Președinției germane vizând întărirea și dezvoltarea PESA: misiuni și operații de gestionare a crizelor; dezvoltarea capacităților UE în domeniul gestionării crizelor; intensificarea parteneriatelor strategice (îndeosebi cu NATO, ONU și SUA); continuarea dezvoltării conceptuale a PESA. A subliniat că „fără securitate, nu este posibilă nici o dezvoltare”, dar „fără dezvoltare, nu poate exista securitate”. A enumerat, de asemenea, succesele PESA, anunțând lansarea, prevăzută în principiu pentru 2007, a unei importante operații civile a UE în Kosovo și a unei operații de poliție în Afganistan. În legătură cu Tratatul instituind o Constituție pentru Europa, a reamintit faptul că nu PESA a fost cauza respingerii Tratatului în Franța și în Olanda.

În cursul celei de-a doua sesiuni, cu privire la „dezvoltările operaționale” ale PESA, Generalul Henri Bentégeat, Președintele Comitetului militar al UE, a insistat asupra rapidității indispensabile în luarea deciziilor în materie de gestionare a crizelor și a necesității planificării în amonte a operațiilor UE, atât militare cât și civile. Există două grupări tactice deplin operaționale, care trebuie completate cu o capacitate de intervenție rapidă în sectorul aerian și naval și, în continuare, cu o capacitate de comandament interarmate. Dar „sunt cunoscute slăbiciunile noastre, în special în domeniul transporturilor strategice și în cel logistic. Pentru ca grupările noastre tactice să răspundă deplin vocației lor, care este piatra de temelie a răspunsului european rapid în situații de urgență, trebuie clarificate condițiile desfășurării lor”, a precizat Generalul Bentégeat.

Domnia sa a sugerat, de asemenea, crearea unui lanț civil de comandă în cadrul UE, cu un comandament și un cartier general al operațiilor civile la Bruxelles. Generalul Johann-Georg Dora, Șeful Statului major al Bundeswehr, a declarat că trebuie să se răspundă unor întrebări dificile, îndeosebi cele referitoare la luarea deciziei în situație de urgență, la întărirea structurilor actuale de comandă

ale UE în cazul unor operații mai importante și la coordonarea aspectelor militare și non-militare ale viitoarelor operații ale UE.

Pentru Generalul Christian Damay, Comandantul Forței EUFOR RD Congo, misiunea EUFOR RD Congo a constituit un „succes” și un „laborator de experimentare excepțional pentru PESA”. Domnia sa consideră, totodată, că lecțiile învățate după/în misiunea Artemis nu au fost folosite și speră ca învățămintele trase din EUFOR RD Congo vor fi luate în considerație pentru viitoarele operații UE (lanț de comandă greoi și complex, mijloace insuficiente în domeniul informațiilor în pofida unității belgiene de drone „Hunter”, disparitatea condițiilor de utilizarea a aeronavelor C-130 și C-160 ale flotei de transport tactice, necesitatea integrării fazelor de desfășurare și de redesfășurare a forței pe durata mandatului).

Generalul Giorgio Spagnol, Directorul operațiilor UE, SHAPE, a descris aranjamentele „Berlin plus” și lecțiile învățate din misiunea Althea în Bosnia și Herțegovina. Douăzeci și patru de țări membre ale UE și zece țări nemembre UE participă la misiunea Althea, a doua efectuată în virtutea acordurilor „Berlin plus”. Generalul Spagnol a insistat asupra necesității unei faze de planificare precoce înainte de începerea unei misiuni. Totodată, a constatat că Acordurile „Berlin plus” nu oferă posibilitatea utilizării combinate a instrumentelor civile și militare.

Colonelul Gordon B. Davis, Jr., comandant adjunct/șeful statului major al US Southern European Task Force (aeropurtată), a subliniat importanța formării trupelor staționate în Europa astfel încât să fie posibilă trecerea de la un sprijin de „apărare statică”, din timpul războiului rece, la capacități de „desfășurare rapidă” în cooperare cu partenerii de coaliție.

Domnul Robert Walter, președintele Comisiei pentru apărare și raportorul sesiunii, a subliniat că „PESA nu este nimic, dacă nu este dotată cu capacitățile operaționale corespunzătoare”, ceea ce necesită un efort considerabil.

În cadrul celei de-a treia sesiuni, cu tema: „PESA: achiziții de capacități”, domnul Dick Zandee, Șeful Unității pentru planificare și politici în cadrul Agenției Europene de Apărare, a prezentat stadiul programelor în curs ale AEA. De la început, domnia sa a dorit să înlăture orice neînțelegere, precizând că AEA nu este o „agenție pentru armamente”.

Rolul său este să contribuie la îmbunătățirea „capacităților” de apărare ale UE în domeniul gestionării crizelor. Cu alte cuvinte, în centrul activităților AEA se află nevoile viitoare ale forțelor armate în Europa. De aceea, AEA a elaborat documentul „Viziune pe termen lung”, adoptat de miniștrii apărării din cadrul UE în octombrie 2006, document care analizează implicațiile în termeni militari și capacități pentru UE ale celor mai importante tendințe mondiale până în 2025. O mai bună definire comună a acestor nevoi viitoare este, într-adevăr, hotărâtoare

pentru investițiile în materie de cercetare și tehnologie (R&T), pentru lansarea unor programe în cooperare și pentru avansarea spre o europenizare sporită a cererii și a ofertei în materie de echipamente de apărare. Începând din iulie 2006, aproape toate statele membre ale AEA au acceptat, de bună voie și pe bază de reciprocitate, un „Cod de conduită” pentru piețele de apărare.

Ca urmare, cea mai mare parte a ofertelor lor sunt de acum accesibile pentru furnizorii din alte țări. Totuși, unii vorbitori au subliniat faptul că mijloacele alocate Agenției nu sunt pe măsura potențialului ei.

Generalul Nazzareno Cardinali, Directorul OCCAR, a descris misiunile organizației (Organizația comună pentru cooperare în domeniul armamentului), al cărei statut juridic este în vigoare de șase ani și care administrează programe de înarmare efectuate în cooperare de șase din statele membre (Germania, Belgia, Spania, Franța, Italia, Marea Britanie). Trei țări participă la programe specifice (Olanda, Luxemburg și Turcia), iar un stat (Africa de Sud), căruia i se va alătura în curând Malaezia, este observator în cadrul programului de avion A400M.

Pe termen lung, se va pune probabil problema fuzionării OCCAR cu AEA, dar pentru directorul OCCAR este prea devreme să se tranșeze aceasta. Pentru moment, trebuie să se mențină dialogul între AEA și OCCAR pentru a se evita orice dublare a sarcinilor.

Domnul Bernard Retat, Președintele Comisiei pentru apărare a Asociației industriilor aerospațiale și de apărare din Europa (ASD), a exprimat preocupările mediilor industriale. El identifică patru mari provocări: 1) disparitatea situațiilor din țările europene în materie de apărare, atât din punct de vedere bugetar cât și al percepției amenințărilor; 2) dificultatea creării unei piețe europene comune pentru armament deschisă tuturor și pe baza unor oportunități egale; 3) nivelul îngrijorător de scăzut al investițiilor în materie de R&T împreună cu duplicațiile costisitoare; 4) un mediu economic și financiar dificil în comparație cu cel al concurenților americani. Pentru ca în viitor industria europeană să poată produce capacitățile necesare PESA, se impun reforme radicale și urgente. AEA propune constituirea unui „grup al înțelepților” cu sarcina de a identifica obiective concrete în vederea consolidării bazei industriale și tehnologice europene de apărare.

Domnul Maurizio Tucci, Președintele SELEX Communications Spa - Grupul Finmecanica, care s-a întâlnit cu membrii Comisiei pentru probleme tehnologice și aerospațiale a Adunării și în noiembrie 2006, a evidențiat rolul vital al telecomunicațiilor în consolidarea industriilor de apărare în Europa. În opinia sa, este practic imposibil să se facă față concurenței SUA. Domnia sa a subliniat importanța exploatării potențialului tehnologiilor duale pentru realizarea standardelor militare europene. Este absolut indispensabilă intensificarea cooperării

între industriile europene, iar Finmecanica are o experiență considerabilă în domeniu.

Domnul Gilles Maquet, Directorul pentru relații instituționale la ASTRIUM, a prezentat provocările implicate de consolidarea industriilor europene de apărare din sectorul spațial. A subliniat că „spațiul constituie cimentul coerenței între cărămizile operaționale”. Si-a exprimat regretul pentru faptul că sectorul spațial european suferă din cauza bugetelor reduse, a procedurilor greoaie de luare a deciziei, a numărului prea mare de rapoarte etc. După părerea sa, schimburile de servicii oferă mai multe perspective de cooperare în domeniul spațial între europeni decât schimburile de echipamente.

Domnul Rolf Theodor Ocken, Consilier militar – Rolls-Royce Detschland, a insistat asupra caracterului fragmentat al pieței europene de apărare. El a criticat „unilateralismul industrial” care conduce la duplicarea inutilă a echipamentelor militare. SUA rămân punctul de referință în materie de inovare tehnologică. În același timp, clienții au devenit din ce în ce mai exigenți și solicită reprezentanților industriei să se implice în dezbaterile bugetară, prin intermediul unor instrumente ca parteneriatul public privat (PPP).

Domnul Wolfgang Hummel, Directorul Diviziei pentru investiții strategice – Guvernul Land-ului Berlin, a salutat dezvoltarea economică susținută a țărilor din Europa centrală și de est după căderea cortinei de fier. Productivitatea a înregistrat o creștere semnificativă, de pe urma căreia a profitat și piața europeană de apărare. Acest potențial trebuie exploatat, el putând fi una din cheile reușitei pentru Europa de mâine.

Domnul Edward O'Hara, Președintele Comisiei pentru probleme tehnologice și aerospațiale a Adunării și raportor al sesiunii, și-a exprimat sprijinul pentru reprezentanții industriei insistând să se investească „mai mult și mai bine” și să se cheltuiască „împreună”. Aceasta necesită o voință politică mai puternică pentru a putea implementa obiective concrete stabilite în comun. Europeanii trebuie să evite duplicarea echipamentelor de apărare și să acționeze astfel încât industria europeană să devină mai competitivă. Adunarea va aprofunda aceste probleme la sesiunea sa plenară din iunie 2007.

La începutul ultimei sesiuni, dedicate „rolului parlamentarilor”, Președinții celor trei Grupuri politice ale Adunării au prezentat punctele de vedere ale grupurilor lor respective cu privire la mijloacele de întărire a controlului parlamentar asupra PESA, exprimate în cadrul seminariilor grupurilor organizate în zilele de 4 și 5 februarie.

Domnul Robert Walter, Președintele Grupului federat, a subliniat faptul că Adunarea UEO constituie forumul interparlamentar ideal pentru controlul colectiv

asupra PESA. În așteptarea renegocierii Tratatului Constituțional al UE, trebuie utilizat cadrul legal existent, îndeosebi Tratatul de la Bruxelles modificat, care ar putea fie să fie redeschis pentru semnarea de către 17 țări membre UE care nu sunt semnatare, fie să fie anexat Tratatului UE sub formă de protocol.

Domnul Theodoros Pangalos, Președintele Grupului socialist, a reamintit că, în toate țările europene, opinia publică sprijină un rol mai activ al UE în materie de securitate. Adunarea are deci un viitor. Europa trebuie să asigure securitatea și apărarea cetățenilor săi, precum și respectarea valorilor și intereselor lor în lume. Pentru evitarea unor duplicări ineficiente și costisitoare, este esențial să se acționeze împreună. În Europa, nu se profilează nici un război la orizont, dar trebuie prevăzut și acționat orice atac, ceea ce necesită informații și capacități tehnologice. Mesajul de la Berlin, care face apel la „tehnologie și capacități credibile”, reprezintă rodul unui compromis util.

Lordul Russell-Johnston, a subliniat, în numele Grupului liberal, că securitatea constituie o „necesitate absolută” pentru Europa. Adunarea, în calitatea sa de instanță consultativă, are un rol important în susținerea și orientarea acțiunilor guvernelor europene în materie de politică europeană de securitate și apărare.

Domnul Wolfgang Wagner, Director pentru cercetare la Institutul de cercetări pentru pace din Frankfurt, a evidențiat rolul indispensabil al parlamentelor în asigurarea legitimității democratice a politicilor de securitate. Integrarea structurilor militare reprezintă o provocare pentru controlul democratic, devenit mai dificil la nivel național. În vederea asigurării controlului asupra PESA, soluția constă, după părerea sa, într-o cooperare mai strânsă între Parlamentul European (PE) și adunările parlamentare „transnaționale”, ca Adunarea UEO.

Domnia sa consideră că, într-un viitor apropiat, PE nu va putea suplini singur deficitul de control parlamentar la nivel național. Atâta timp cât PESA va rămâne de competență interguvernamentală, Adunarea UEO dispune de atuuri unice pentru realizarea acestui control, îndeosebi prin deschiderea sa față de importante țări europene care nu sunt membre UE dar care contribuie cu trupe la misiunile UE și care participă la lucrările Adunării datorită diferitelor categorii de statut de care beneficiază în cadrul său. Totuși, Adunarea va trebui să își îmbunătățească relațiile cu factorii de decizie la nivel guvernamental. Controlul parlamentar asupra PESA ar fi ameliorat dacă PE și Adunarea ar coopera mai strâns.

Senatorul Hubert Haenel, Președintele Delegației Senatului francez pentru UE, a susținut ideea unui control sporit al parlamentelor naționale asupra PESA. PE încearcă să impună tot mai mult un control politic pentru care nu dispune de cadrul legislativ corespunzător, în timp ce parlamentele naționale, care au competențele necesare în materie de control, nu se implică. Or, deocamdată, problemele de

securitate și apărare și legitimitatea acțiunilor militare la nivel european nu fac parte din sfera comunitară. Deciziile în acest domeniu se iau la nivelul guvernelor naționale, cu sprijinul parlamentelor naționale. Ca urmare, lucrările Adunării UEO sunt de o calitate excepțională și, cel puțin pentru moment, ea este de neînlocuit. Conferințe interparlamentare punctuale privind PESA ar fi în mod evident insuficiente pentru asigurarea unui control efectiv asupra PESA. O soluție ar fi o apropiere progresivă între Adunare și COSAC, care, după Tratatul de la Amsterdam, are o bază în dreptul primar al Uniunii. Această soluție ar păstra acquis-ul Adunării fără a se crea un nou organ. Parlamentul European și parlamentele naționale trebuie să se completeze și coordoneze în exercitarea controlului, căci Europa are nevoie de toate sursele de legitimitate democratică.

De asemenea, în cursul zilei de 6 februarie doamna deputat Florina Ruxandra Jipa a acordat un interviu postului Radio România Internațional despre reuniunea de la Berlin.

La încheierea conferinței, domnul Jean Pierre Masseret, președintele AUEO a prezentat **Mesajul Adunării cu privire la viitorul politicii europene de securitate și apărare**, adresat șefilor de stat și de guvern, în perspectiva reuniunii Consiliului European din 25 martie 2007, dedicată aniversării a cincizeci de ani de la semnarea Tratatului de la Roma (anexă).

Reuniunea Comisiei prezidențiale a Adunării a avut loc în dimineața zilei de 6 februarie a.c. La reuniune a participat doamna deputat **Florina Ruxandra Jipa**, președinta delegației române, membră a comisiei. Comisia prezidențială a aprobat: ordinea de zi a comisiei, procesul verbal al reuniunii comisiei din data de 5 decembrie 2006 de la Bruxelles, procesul verbal al celei de-a doua părți a sesiunii din decembrie 2006 de la Paris, modificări în statutul unor delegații, agenda și intervenienții primei părți a sesiunii din iunie 2007 de la Paris, datele celor două sesiuni ale Adunării din 2008 (3-5 iunie, respectiv 2-4 decembrie), precum și data și locul următoarei reuniuni a comisiei (Lisabona, martie 2007).

Domnul Jean Pierre Masseret, președintele AUEO a felicitat cele două delegații pentru aderarea lor la UE începând cu 1 ianuarie 2007 și **a mulțumit**

doamnei deputat Florina Jipa, președinta delegației pentru activitatea intensă pe care a desfășurat-o în cadrul organizației.

România a devenit de la 1 ianuarie 2007 membru asimilat în cadrul AUEO alături de Bulgaria, acest lucru dând dreptul delegației parlamentare române de a vota atât în cadrul comisiilor cât și a plenului Adunării.

Dep. Florina Ruxandra Jipa,

președinta delegației parlamentare române la AUEO

Red. Daniel DULCA, consilier DE AUEO

**Assembly of Western European Union
The Interparliamentary European Security and Defence Assembly**

**THE MESSAGE FROM BERLIN
TO THE HEADS OF STATE AND GOVERNMENT
ON THE WAY AHEAD FOR
THE EUROPEAN SECURITY AND DEFENCE POLICY**

**for their consideration ahead of the European Council meeting to be held on 25 March 2007 on the occasion of
the 50th anniversary of the Treaty of Rome
Berlin, 7 February 2007**

Fifty years ago, six European states signed the Treaty of Rome. We applaud the progress made by these states and those who have joined them in the intervening years, towards a Europe with:

- common values;
- shared economic growth and prosperity;
- shared responsibility for security and defence.

Now, fifty years on, the European Union exists and twenty-seven European countries have thrown their weight behind that initial endeavour.

Today the security of our societies, and the survival of our democratic values themselves are at risk from the emergence of new threats – terrorism, proliferation of weapons of mass destruction, mass migration and organised crime – that affect not only the security of our continent but also the viability of our democratic principles.

We need to articulate common responses to these new common threats in relation to security and defence. This response must be closely coordinated with our allies in NATO.

We urge the European Heads of State and Government to make every effort to develop a European Security and Defence Policy based on:

- (a) **The shared objectives** described in the European Security Strategy formulated in 2003; this requires implementation of the commitments already entered into in the field of security and defence.
- (b) **Credible capabilities and technology:** for the European Security and Defence Policy to encompass the genuinely effective capacity advocated in the Helsinki Declaration, it is imperative to:
 - encourage all member states to invest in the requisite military capabilities;
 - make sure that quick decisions on the management of crises are possible through intelligence gathering, highly responsive planning capabilities and operational command structures;
 - provide the resources to evolve policies in European research and technology and joint armaments programmes leading to coordinated and compatible national defence procurement.

These developments should be coordinated with NATO so as to strengthen both the ESDP and the Atlantic Alliance.

- (c) **Democratic legitimacy:** these policies must be subject to increased democratic scrutiny of ESDP by national parliamentarians. In this respect the Assembly of WEU plays a decisive role. We need to strengthen this process. This existing interparliamentary forum, which is not a European second chamber, should be enhanced as a vital democratic link with citizens and public opinion. We call on the European Council to further this idea as a matter of urgency.